

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van decreet houdende een verbod op het houden van pelsdieren en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding
 - Principiële goedkeuring

1. SITUERING VAN HET ONTWERP VAN DECREET

1.1. Pelsdierhouderij

Voornameijk Amerikaanse nertsen (*Mustela vison*) en in mindere mate vossen en poolvossen worden gehouden voor de productie van pels. Andere soorten, zoals de chinchilla, de wasbeerhond en de beverrat, worden in veel mindere mate gehouden. Vlaanderen telt 17 pelsdierhouderijen. Hier worden enkel nertsen gehouden. In totaal zijn een 55.000-tal fokteven vergund, met een jaarlijkse productie van ongeveer 200.000 pelzen.

De publieke opinie stelt de pelsdierkweek steeds meer in vraag, zowel omwille van dierenwelzijn als vanuit ethisch oogpunt. Onze maatschappij aanvaardt niet langer dat dieren worden gedood voor een luxeproduct, terwijl er talrijke alternatieve voorhanden zijn.

In 1998 publiceerde het Cambridge University Animal Welfare Information Centre een rapport over het welzijn van nertsen en vossen gehouden voor de productie van pels¹. Op basis van de bestaande wetenschappelijke literatuur en de situatie in de praktijk, werd besloten dat er, zowel voor nertsen als voor vossen, duidelijke bewijzen waren dat het welzijn van de dieren in de klassieke houderij ernstig werd aangetast. Bovendien werd het onwaarschijnlijk geacht dat deze welzijnsproblemen opgelost zouden kunnen worden door aanpassingen aan de bestaande kooien of door wijzigingen in het management.

¹ The Welfare of Farmed Mink and Foxes in Relation to Housing and Management, Cambridge University Animal Welfare Information Centre, 1998

In 2001 publiceerde het Wetenschappelijk Comité voor Dierengezondheid en Dierenwelzijn van de Europese Commissie een rapport over het welzijn van pelsdieren, aangevuld met een erratum². Op basis van wetenschappelijke gegevens kwamen de auteurs tot de conclusie dat de pelsdierhouderij bij alle betrokken diersoorten het welzijn van de dieren ernstig aantast.

Zo blijkt dat de gebruikte kooien voor nertsen en vossen en de toegepaste managementsystemen niet voldoen aan belangrijke behoeften van de dieren, wat leidt tot abnormaal gedrag (stereotypieën, pels- en staartbijten bij nertsen, infanticide bij vossen). De huisvestingsomstandigheden stimuleren de dieren niet om normaal gedrag te vertonen, zoals het onderzoeken van nieuwe voorwerpen, of maken dit zelfs volledig onmogelijk, zoals zwemmen en klimmen voor nertsen en graven voor vossen.

Voor chinchilla's, wasbeerhonden en beverratten blijken dan weer onvoldoende wetenschappelijke gegevens beschikbaar te zijn om te kunnen besluiten aan welke eisen voldaan moet worden om hun welzijn te verzekeren. Wel is duidelijk dat de klassieke huisvestingssystemen in de pelsdierhouderij ernstige welzijnsproblemen veroorzaken, met o.a. stereotypieën tot gevolg.

Wetenschappelijke studies bij nertsen hebben aangetoond dat de meeste welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij het gevolg zijn van enerzijds een onvoldoende stimulatie van de dieren, en anderzijds het beletten van het natuurlijke foeragegedrag (met zowel het zoeken naar voedsel als het verorberen ervan)³. Verrijking is dan ook essentieel wanneer men het welzijn van deze dieren naar een aanvaardbaar niveau wil brengen. Onderzoek geeft aan dat de traditioneel gebruikte tunnels en platformen noodzakelijk zijn, maar onvoldoende om een antwoord te bieden. Nertsen blijken vooral sterk gemotiveerd te zijn om toegang te krijgen tot manipuleerbare voorwerpen (zoals bijttouwen), zwemmogelijkheid en een alternatieve nestbox (hooibox), minder om te beschikken over een platform en speelgoed (bv een bal) en het minst om toegang te hebben tot cilinders en een lege bijkomende ruimte⁴.

Het houden van pelsdieren op commerciële schaal is dan ook niet verenigbaar met het dierenwelzijn. Verschillende landen, zoals het Verenigd Koninkrijk, Oostenrijk, Slovenië, Kroatië, Tsjechië en Nederland, en het Waalse en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben intussen dan ook een verbod op het houden van pelsdieren ingevoerd. Duitsland en Zweden hebben minimumnormen ingevoerd om het welzijn van nertsen, respectievelijk vossen te garanderen, wat ertoe heeft geleid dat de respectieve houderij in die landen niet langer economisch rendabel is.

Bovendien is de Amerikaanse nerts een invasieve soort. Bij ontsnapping kan hij zich gemakkelijk handhaven in ons milieu. Het is een efficiënte jager die bij ons geen

² The Welfare of Animals Kept for Fur Production, Report of the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare, adopted 12-13 December 2001, met erratum

³ Malmkwist, J., et al. Additional foraging elements reduce abnormal behavior - fur-chewing and stereotypic behavior - in farmed mink (*Neovison vison*). *Applied Animal Behaviour Science* 2013, 149 : 77-86

⁴ Cooper, J., et al. Increasing costs of access to resources cause re-scheduling of behaviour in American mink (*Mustela vison*) : implications for the assessment of behavioural priorities. *Applied Animal Behaviour Science* 2000, 66 : 135-151

natuurlijke vijanden heeft. Als nertsen zouden ontsnappen uit een pelsdierhouderij, zouden zij dan ook een ernstig gevaar zijn voor onze inheemse fauna. Het opleggen van huisvestingsvoorwaarden kan het risico op ontsnappen wel beperken, maar niet voorkomen.

1.2. Het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Traditioneel werden ganzen gebruikt voor de productie van foie gras. Vandaag worden echter voornamelijk eenden ingezet. Het gaat hierbij om zogenaamde 'mulard'-eenden, een hybride van de muskuseend (*Cairina moschata*) en de gedomesticeerde pekingeend (*Anas platyrhynchos*). In Vlaanderen is momenteel één foie grasproducent actief, die uitsluitend eenden gebruikt.

De publieke opinie stelt de productie van foie gras door middel van dwangvoeding steeds meer in vraag, zowel omwille van dierenwelzijn als vanuit ethisch oogpunt. Onze maatschappij aanvaardt niet langer dat het dierenwelzijn onder druk wordt gezet voor een luxeproduct.

De productiecyclus voor de productie van foie gras duurt ongeveer 96 dagen. De opfokperiode duurt twaalf weken. Vanaf de leeftijd van vier weken hebben de dieren toegang tot een buitenverblijf. Tijdens de laatste 15 dagen van de opfokperiode worden de dieren voorbereid op de periode van het dwangvoederen door een aanpassing van het voederritme en de voedersamenstelling.

Overeenkomstig het koninklijk besluit van 25 april 1994 houdende uitvoering van artikel 36, 10°, van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, duurt de periode van het dwangvoederen maximaal 14 dagen bij eenden en 21 dagen bij ganzen. Tijdens deze periode worden de dieren ofwel in collectieve kooien gehouden, waarbij ten minste drie eenden per kooi worden gehouden en met een minimale oppervlakte van 1.200 cm² per eend, ofwel in groepshuisvesting met ten hoogste zes eenden of drie ganzen per vierkante meter. De dieren worden gevoederd via een buis die rechtstreeks in de slokdarm wordt ingebracht. Hierbij worden tweemaal per dag steeds grotere hoeveelheden voeder toegediend, van 250 gram tot 450 gram⁵.

Verordening (EG) nr. 543/2008 van de Commissie van 16 juni 2008 houdende uitvoeringsbepalingen voor verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad wat betreft de handelsnormen voor vlees van pluimvee, legt in artikel 1 onder meer de minimale voorwaarden vast waaraan een eenden- of ganzenlever moet voldoen om 'foie gras' genoemd te mogen worden. Zo moet een eendenlever een nettogewicht hebben van ten minste 300 gram en een ganzenlever een nettogewicht van ten minste 400 gram. Daar waar wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat het, in de juiste

⁵ Production de foie gras, Rapport scientifique, Conseil du Bien-être des Animaux de Belgique, 2014

omstandigheden, niet uitgesloten is dat sommige ganzen deze minimale norm kunnen bereiken zonder dwangvoederen, is dit voor eenden tot op vandaag niet het geval⁵.

In 1998 bracht het Wetenschappelijk Comité voor Dierengezondheid en Dierenwelzijn van de Europese Commissie een rapport uit over het welzijn van eenden en ganzen bij de productie van foie gras⁶. Het Wetenschappelijk Comité kwam tot het besluit dat dwangvoederen, zoals het tot op de dag van vandaag wordt uitgevoerd, nefast is voor het welzijn van de dieren.

Op 7 november 2014 keurde de toenmalige federale Raad voor Dierenwelzijn een advies goed 'betreffende de productie van foie gras'. De Raad adviseerde dat een verbod op de praktijk van dwangvoeding wenselijk was, maar suggereerde bij de bepaling van de datum van de invoering ervan rekening te houden met de mogelijkheid om alternatieve methoden te gebruiken, de afschrijvingstermijn van de bestaande bedrijven en de concurrentiepositie van de Belgische productie binnen Europa.

In 2017 werd een studie, gefinancierd door de dienst Dierenwelzijn, opgestart naar alternatieve methoden voor de productie van foie gras. Deze studie heeft een looptijd van 36 maand.

In een literatuurstudie uit 2017 komen Roschlitz en Broom tot de conclusie dat dwangvoederen bij eenden een ernstige aantasting van het dierenwelzijn inhoudt en bijgevolg niet zou mogen toegepast worden⁷.

Op 25 april 2018 bracht de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn een advies uit over 'dwangvoederen bij de productie van foie gras'. In dit advies besluit de Raad dat het risico dat het dierenwelzijn tijdens de periode van het dwangvoederen geschaad wordt erg groot is. De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn adviseert dan ook de resultaten van het bovenvermelde onderzoek niet af te wachten en nu al een verbod op het dwangvoederen in te voeren, met uitdovende maatregelen met het oog op volledige economische compensatie voor het bestaande bedrijf.

Om een einde te maken aan de problemen die het houden van pelsdieren, enerzijds, en dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding, anderzijds, met zich meebrengen, wordt een verbod ingevoerd op het houden van dieren uitsluitend of in hoofdzaak ter verkrijging van de pels en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding. Bedrijven die reeds actief zijn op het moment van inwerkingtreding van het verbod, kunnen hun activiteiten verderzetten tot 30 november 2023, voor zover ze niet meer dieren houden dan waarvoor de bestaande installaties geschikt zijn. Daarnaast mogen ze ook enkel

⁶ Welfare Aspects of the Production of Foie Gras in Ducks and Geese, Report of the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare, adopted 16 December 1998

⁷ Roschlitz I en Broom DM (2017), The welfare of ducks during foie gras production, Animal Welfare, Volume 26, Number 2, May 2017, pp. 135-149

dieren houden van soorten die ze op het moment van inwerkingtreding van het decreet houden en op locaties waar ze deze dieren op dat moment al houden. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de regels te bepalen voor een tegemoetkoming aan de betrokken houders.

Er werd geopteerd om de nodige regelgevende bepalingen ter invoering van dit verbod door te voeren in de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren.

2. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

In dit artikel wordt een aantal termen gedefinieerd met het oog op een correct begrip van het decreet.

Artikel 3

Artikel 3 voegt een hoofdstuk IIbis “Verbod op het houden van pelsdieren” toe aan de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren (Dierenwelzijnswet). Dit nieuwe hoofdstuk IIbis zal bestaan uit de artikelen 9bis tot en met 9quater.

Artikel 4

Artikel 4 voegt een artikel 9bis toe aan de Dierenwelzijnswet. Dit artikel voert een verbod in op het opstarten, exploiteren of aanhouden van pelsdierhouderijen. Bestaande houderijen kunnen hun activiteiten voortzetten tot en met 30 november 2023, op voorwaarde dat ze:

- uitsluitend de diersoort houden die ze op het ogenblik van inwerkingtreding van het decreet houden;
- niet meer dieren houden dan het maximale aantal dat gehouden kan worden in de installaties die op het ogenblik van inwerkingtreding van het decreet aanwezig zijn;
- voldoen aan de meldingsplicht;
- de dieren houden op dezelfde locatie als waar ze werden gehouden op het tijdstip van melding.

Artikel 5

Artikel 5 voegt een artikel 9ter toe aan de Dierenwelzijnswet. Dit artikel voert een meldingsplicht in voor bestaande pelsdierhouderijen.

Artikel 6

Dit artikel, dat een artikel 9quater invoert in de Dierenwelzijnswet, machtigt de Vlaamse Regering om een vergoeding voor bedrijfsstopzetting of bedrijfsreconversie toe te kennen aan bestaande pelsdierhouderijen. Deze regeling is geïnspireerd op de regeling voor bedrijfsstopzetting en -reconversie die is voorzien in het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting.

In geval van bedrijfsstopzetting bestaat deze vergoeding uit, enerzijds, een vergoeding voor het verlies van het gebruik van onroerende goederen (met inbegrip van de eventuele woning, voor zover deze deel uitmaakt van de bedrijfssite) dat gepaard gaat met de bedrijfsstopzetting en, anderzijds, een vergoeding voor de directe en indirecte kosten en het inkomensverlies die gepaard gaan met de bedrijfsstopzetting. In geval van bedrijfsreconversie bestaat deze vergoeding uit, enerzijds, een vergoeding voor het verlies van het gebruik van onroerende goederen (met inbegrip van de eventuele woning, voor zover deze deel uitmaakt van de bedrijfssite) dat gepaard gaat met de bedrijfsreconversie en, anderzijds, een vergoeding voor de directe en indirecte kosten en de investeringen die gepaard gaan met de bedrijfsreconversie.

De vergoeding neemt degressief af volgens een door de Vlaamse Regering te bepalen formule. De Landcommissies worden belast met het bepalen van de vergoeding.

Artikel 7

Artikel 7 voegt een hoofdstuk 1ter “Verbod op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding” toe aan de Dierenwelzijnswet. Dit nieuwe hoofdstuk 1ter zal bestaan uit de artikelen 9quinques tot en met 9septies.

Artikel 8

Artikel 8 voegt een artikel 9quinques toe aan de Dierenwelzijnswet. Dit artikel voert een verbod in op het opstarten, exploiteren of aanhouden van houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding. Bestaande houderijen kunnen hun activiteiten voortzetten tot en met 30 november 2023, op voorwaarde dat ze:

- uitsluitend de diersoort houden die ze op het ogenblik van inwerkingtreding van het decreet houden;
- niet meer dieren houden dan het maximale aantal dat gehouden kan worden in de installaties die op het ogenblik van inwerkingtreding van het decreet aanwezig zijn;
- voldoen aan de meldingsplicht;

- de dieren houden op dezelfde locatie als waar ze werden gehouden op het tijdstip van melding.

Artikel 9

Artikel 9 voegt een artikel 9sexies toe aan de Dierenwelzijnswet. Dit artikel voert een meldingsplicht in voor bestaande houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding.

Artikel 10

Dit artikel, dat een artikel 9septies invoert in de Dierenwelzijnswet, machtigt de Vlaamse Regering om een vergoeding voor bedrijfsstopzetting of bedrijfsreconversie (met inbegrip van omschakeling naar de productie van foie gras zonder gebruik van dwangvoeding) toe te kennen aan bestaande houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding. Deze regeling is geïnspireerd op de regeling voor bedrijfsstopzetting en -reconversie die is voorzien in het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting.

In geval van bedrijfsstopzetting bestaat deze vergoeding uit, enerzijds, een vergoeding voor het verlies van het gebruik van onroerende goederen (met inbegrip van de eventuele woning, voor zover deze deel uitmaakt van de bedrijfssite) dat gepaard gaat met de bedrijfsstopzetting en, anderzijds, een vergoeding voor de directe en indirecte kosten en het inkomensverlies die gepaard gaan met de bedrijfsstopzetting. In geval van bedrijfsreconversie bestaat deze vergoeding uit, enerzijds, een vergoeding voor het verlies van het gebruik van onroerende goederen (met inbegrip van de eventuele woning, voor zover deze deel uitmaakt van de bedrijfssite) dat gepaard gaat met de bedrijfsreconversie en, anderzijds, een vergoeding voor de directe en indirecte kosten en de investeringen die gepaard gaan met de bedrijfsreconversie.

De vergoeding neemt degressief af volgens een door de Vlaamse Regering te bepalen formule. De Landcommissies worden belast met het bepalen van de vergoeding.

Artikel 11 en 12

Deze artikelen wijzigen artikel 36 van de Dierenwelzijnswet:

1° er wordt een strafbepaling ingevoerd voor diegene die handelt in strijd met de bepalingen van de nieuw ontworpen artikels 9bis en 9ter;

2° de uitzondering voor gespecialiseerde bedrijven op het verbod op dwangvoeden, voorzien in artikel 36 van de Dierenwelzijnswet, wordt met ingang van 1 december 2023 opgeheven.

3. WEERSLAG VAN DE BESLISSING OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

De Vlaamse Regering wordt ertoe gemachtigd om, in uitvoering van dit decreet, vergoedingen voor een bedrijfsstopzetting of -reconversie toe te kennen aan pelsdierhouderijen en houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding die voor 1 december 2023 alle activiteiten als pelsdierhouderij of houderij van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding, stopzetten.

Een eerste parameter om de budgettaire weerslag van dit regelgevend werk in te schatten betreft het aantal bedrijven die gevat worden door dit decreet. Er zijn in Vlaanderen 17 pelsdierhouderijen en 1 bedrijf dat bezig is met productie van foie gras door middel van dwangvoeding. De uit te keren vergoeding aan de houderijen bestaat uit:

1° voor een bedrijfsstopzetting:

- a) een vergoeding voor het verlies van het gebruik van onroerende goederen dat gepaard gaat met de bedrijfsstopzetting;
- b) een vergoeding voor de directe en indirecte kosten die gepaard gaan met de bedrijfsstopzetting;

2° voor een bedrijfsreconversie:

- a) een vergoeding voor het verlies van het gebruik van onroerende goederen dat gepaard gaat met de bedrijfsreconversie;
- b) een vergoeding voor de directe en indirecte kosten en de investeringen die gepaard gaan met de bedrijfsreconversie.

Op basis van de jaarrekeningen 2017, 2016, 2015 en KWIN 2017 – 2018 en enkele indicatieve kengetallen werd voor enkele bedrijven een indicatieve raming gemaakt van de vergoeding. De berekening van de vergoeding voor verlies aan gebruik werd gemaakt volgens vergoedingsregels voor onteigening ten algemene nutte.

1. Winstverlies
2. Verlies op materiaal en gebouwen
3. Verlies op dieren: Dit is een vergoeding voor het op een economisch nadelig tijdstip verkopen van de dieren (in dit geval de pelzen). Daar in het ontwerp van decreet rekening werd gehouden met de jaarcyclus in de pelsdierhouderij, is er geen verlies op dieren.

In functie van deze indicatieve berekeningen werden de nodige kredieten voorzien op MBU-3MFF2AI-WT. In het kader van eventuele beleidsopportunities binnen het beleidsveld Dierenwelzijn werd bij de begrotingsaanpassing 2018 een overschrijvingsbepaling ingeschreven zodat de vereiste kredieten kunnen toegevoegd

worden aan de dierenwelzijnsbegroting. Bij de berekening van de vereiste kredieten werd abstractie gemaakt van de degressiviteit van de vergoeding.

Het **gunstige** advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 2 juli 2018. De Inspectie van Financiën maakt hierbij volgende opmerkingen:

1. *Studies en adviezen waarnaar verwezen wordt in de nota aan de Vlaamse Regering zijn niet in bijlage gevoegd.*

Deze documenten zijn uiteraard wel beschikbaar.

2. *De ontworpen art. 9bis en 9ter (art. 4 en 5 van het ontwerp) zijn naar syntaxis niet correct daar pelsdieren en dwangvoederen door elkaar gebruikt worden.*

Voor de toepassing van de betrokken artikels, die zullen ingevoegd worden in de Dierenwelzijnswet, is het moment van inwerkingtreding van het voorliggende ontwerp van decreet van belang. Hierbij wordt de normale inwerkingtredingstermijn (10 dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad) gehanteerd. Om deze reden wordt in de betrokken artikels (en ook in andere artikels van het ontwerp) verwezen naar “*het decreet van ... houdende een verbod op het houden van pelsdieren en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding*”. De verwijzing naar “foie gras” in deze artikels betreft dan ook geen syntactische fout, maar louter het citeren van het opschrift van het voorliggende ontwerp van decreet.

Enkel in artikel 10 van het ontwerp werd verkeerdelijk verwezen naar “pelsdierhouderij”. Deze bepaling werd dan ook aangepast.

3. *Het getuigt niet van goed bestuur om te werken met een meldingsplicht, aangezien de vergunningen zelf door de Vlaamse overheid worden afgeleverd*

In het kader van de meldingsplicht worden volgende gegevens gevraagd:

- het maximale aantal dieren dat in de aanwezige installaties gehouden kan worden;
- de plaats(en) waar de dieren op het tijdstip van melding worden gehouden.

Deze gegevens zijn noodzakelijk voor de organisatie van het toezicht op de overgangsbepaling, voorzien in art. 9bis en 9quinqües (art. 4 en 8 van het ontwerp).

De enige vergunning die eventueel op basis van de Vlaamse regelgeving wordt afgeleverd voor zowel pelsdierhouderijen als houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding, is de milieuvergunning (omgevingsvergunning).

Voor pelsdieren gelden hierbij volgende regels:

- voor bedrijven met 20 tot en met 300 dieren: klasse 3 (melding bij de gemeente)

- voor bedrijven met meer dan 300 tot en met 5.000 dieren: klasse 2 (vergunning af te leveren door de gemeente)
- voor bedrijven met meer dan 5.000 dieren: klasse 1 (vergunning af te leveren door de deputatie van de provincie)

Voor pluimvee en gevogelte gelden hierbij volgende regels:

- in een woongebied met landelijk karakter:
 - met plaatsen voor 500 tot en met 20.000 dieren ouder dan 1 week: klasse 2 (vergunning af te leveren door de gemeente)
 - met plaatsen voor meer dan 20.000 dieren ouder dan 1 week: klasse 1 (vergunning af te leveren door de deputatie van de provincie)
- in een agrarisch gebied:
 - met plaatsen voor 1.000 tot en met 20.000 dieren ouder dan 1 week: klasse 2 (vergunning af te leveren door de gemeente)
 - met plaatsen voor meer dan 20.000 dieren ouder dan 1 week: klasse 1 (vergunning af te leveren door de deputatie van de provincie)
- in een ader gebied:
 - met plaatsen voor 50 tot en met 20.000 dieren ouder dan 1 week: klasse 2 (vergunning af te leveren door de gemeente)
 - met plaatsen voor meer dan 20.000 dieren ouder dan 1 week: klasse 1 (vergunning af te leveren door de deputatie van de provincie)
- voor intensieve pluimveehouderij met meer dan 40.000 plaatsen: klasse 1 (vergunning af te leveren door de deputatie van de provincie)

Bijgevolg zijn niet noodzakelijk alle betrokken houderijen vergunningsplichtig.

Bovendien bevat de milieuvergunning uitsluitend het maximale aantal dieren dat uit milieutechnische overwegingen in de houderij mag gehouden worden. Dit betekent echter niet dat de aanwezige installaties ook geschikt zijn om dat maximale aantal dieren te houden, rekening houdend met dierenwelzijn. Bij het beoordelen van aanvragen voor milieuvergunningen wordt immers geen rekening gehouden met de dierenwelzijnsvoorwaarden die eventueel gelden. Zoals in de memorie van toelichting is verduidelijkt, moet bij het bepalen van het aantal dieren dat maximaal gehouden kan worden in de bestaande installaties dan ook niet enkel rekening gehouden worden met de limiet gesteld in de milieuvergunning, maar ook met de beperkingen volgend uit de dierenwelzijnsregelgeving:

“Bedrijven die reeds actief zijn op het moment van inwerkingtreding van het verbod, kunnen hun activiteiten verderzetten tot 30 november 2023, voor zover ze niet meer dieren houden dan in de bestaande installaties gehouden kunnen worden. Hierbij wordt zowel het maximale aantal dieren waarvoor de bestaande installaties geschikt zijn, als het maximale aantal dieren vastgelegd in de milieu- of omgevingsvergunning, in rekening gebracht.”

Het feit dat iemand beschikt over een milieuvergunning voor een bepaalde locatie betekent ook niet dat die persoon op die locatie ook effectief dieren houdt.

De gegevens uit de milieuvergunning staan dan ook niet toe om te beschikken over de nodige gegevens om een adequate toepassing van art. 9bis en 9quinquies te kunnen garanderen. De Vlaamse overheid beschikt dan ook niet over de benodigde gegevens, zodat de meldingsplicht weldegelijk noodzakelijk is.

4. *Igv het houden van dieren voor de productie van foie gras dmv dwangvoeding kan er een wezenlijk verschil bestaan tussen stoppen met dwangvoederen (maar verdergaan met de productie van ganzenlever) en een integrale bedrijfsreconversie*

In het ontwerp werd verduidelijkt dat onder “bedrijfsreconversie” ook “de omschakeling van een commerciële houderij die dieren houdt voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding naar een commerciële houderij die dieren houdt voor de productie van foie gras zonder gebruik te maken van dwangvoeding” begrepen moet worden (art. 9septies, §1, 2^e lid).

5. *Ikv de sluiting wijst IF op de problematiek van staatssteun aangezien andere bedrijven die ganzenlever aanbieden zonder dwangvoeding geen reconversie- of stopzettingpremies kunnen bekomen, en de voorziene bedragen de Europese drempels dienaangaande overschrijden*

De voorgestelde regeling is geïnspireerd op, en quasi identiek aan een deel van, het Landinrichtingsdecreet. In advies nr 53.953/1 van 29 oktober 2013 van de Raad van State bij het voorontwerp van decreet dat geleid heeft tot het Landinrichtingsdecreet, staat in dit verband het volgende te lezen:

“De Raad van State wenst er op te wijzen dat maatregelen die als staatssteun kunnen worden gekwalificeerd, niet ten uitvoer mogen worden gelegd zolang de aanmeldingsprocedure niet tot een eindbeslissing heeft geleid (punt 3. uit advies Raad van State).

Op basis van het ontwerp Besluit van de Vlaamse Regering zal de aanmelding van een aantal maatregelen gebeuren. Het betreft de volgende maatregelen: vergoeding vrijwillige bedrijfsverplaatsing, vergoeding vrijwillige bedrijfsstopzetting en vergoeding g vrijwillige bedrijfsreconversie. Dit geldt ook zo voor de maatregelen beheersovereenkomsten en dienstenvergoeding. Voor deze laatste twee maatregelen is het de bedoeling dat er gebruik kan gemaakt worden van een catalogus, aangemaakt op Vlaams niveau, dat in zijn geheel zal worden aangemeld bij de Europese Commissie.”

Net zoals ook bij de Landinrichting, zal de vergoedingsregeling verder uitgewerkt worden in een BVR (“De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de voorwaarden, de aanvraagprocedure, de wijze van berekening en de toekenning van de vergoeding, alsook voor de taak van de landcommissies daarbij”). Uiteraard zal bij de

uitwerking en goedkeuringsprocedure van dit ontwerp van BVR rekening gehouden worden met de toepasselijke regels voor staatssteun.

6. *Bij het opstellen van de uitvoeringsbesluiten moet ook het KB van 25 april 1994 houdende uitvoering van artikel 36, 10° van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, opgeheven worden*

De opheffing van dit KB wordt inderdaad voorzien in het uitvoeringsbesluit.

4. WEERSLAG OP PERSONEELSFORMATIE EN/OF PERSONEELSBUDGETTEN

Dit ontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand of op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

Dit ontwerp van decreet kan een beperkte weerslag hebben op de werking van de lokale besturen door een vermindering van de inkomsten ten gevolge van de sluiting van de betrokken bedrijven.

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Er werd een RIA opgemaakt. Voor wat de pelsdierhouderij betreft, vier opties onderzocht :

1. nuloptie: geen verbod;
2. gekozen optie: verbod met een overgangsperiode voor de bestaande bedrijven tot 30 november 2023;
3. alternatieve optie: het uitvaardigen van minimale normen voor het houden van pelsdieren;
4. alternatieve optie: onmiddellijk verbod zowel voor bestaande als voor toekomstige houderijen.

Voor wat het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding betreft, werden drie opties onderzocht :

1. nuloptie: geen verbod;
2. gekozen optie: verbod met een overgangsperiode voor de bestaande bedrijven tot 30 november 2023;

3. alternatieve optie: onmiddellijk verbod zowel voor bestaande als voor toekomstige houderijen.

Bij de evaluatie van de verschillende opties werd rekening gehouden zowel met het dierenwelzijn als met de impact op de houders. De weerhouden opties bieden het beste evenwicht tussen beide belangen.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan het voorliggende ontwerp van decreet houdende een verbod op het houden van pelsdieren en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding;
2. de Vlaamse minister bevoegd voor dierenwelzijn te gelasten het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn

Ben WEYTS

Bijlagen:

- het ontwerp van decreet
- de memorie van toelichting
- het advies van de inspectie van financiën
- het begrotingsakkoord
- de RIA